

Modig journalistik under digitala och fysiska hot, nya arbetsverktyg och inspirerande möten – så kan jag sammanfatta fyra intensiva dagar på ”the Global Investigative Journalism Conference”, GIJC, i Johannesburg.

1200 journalister från 130 länder deltog på den tionde globala grävkonferensen GIJC som gick av stapeln på Witwatersrand University i Johannesburg den 16 till 19 november 2017. Konferensen arrangerades, för första gången på den afrikanska kontinenten, av The Global Investigative Journalism Network, GIJN, i samarbete med the African Investigative Journalism Conference, AIJC2017.

Redan den inledande panelen ”Investigating the new autocrats” satte fokus på de många och stora utmaningar som journalistiken står inför. Journalister från Filippinerna, Indien, Venezuela, Sydafrika, Ryssland och USA berättade om sitt arbete med att granska den politiska och ekonomiska makten, många gånger under extremt svåra förhållanden med både fysiska och digitala hot.

Trots många vittnesmål om ett hårdare klimat fanns också flera högaktuella exempel på att journalistiken, inte minst den undersökande journalistik, fortfarande spelar en avgörande roll när det gäller att avslöja missförhållanden och ställa ansvariga makthavare till svars. Veckan före konferensen hade Paradise Papers publicerats över hela världen, korruptionsanklagade Jacob Zumas framtid som president i Sydafrika var ifrågasatt och i USA pågick utredningen om eventuell rysk inblandning i det amerikanska presidentvalet. Det fanns alltså en hel del att prata om och många av de allra bästa journalisterna på plats att lära av.

Några av höjdpunkterna från konferensen var ”Tracking looted wealth”, hur man kan spåra pengar från korruption, ”Online Fact-checking and Verification”, digitala verktyg för att kolla om bilder och video manipulerats, ”Networking: Corruption and Financial Crime”, ett mer informellt möte med syfte att knyta kontakter mellan journalister som bevakar korruption och ekonomisk brottslighet, ”Latest Investigative Tools Online” tips och tricks med BBC:s stjärnresearcher Paul Myers och ”Dealing with Online Harassment” om botar, fejkade konton, hat och desinformation.

Lika lärorikt och inspirerande var det att träffa så många journalistkollegor från olika håll i världen, inte minst från Afrika. Även om vi arbetar under helt olika villkor, inte minst när det gäller demokratiska fri- och rättigheter, var det slående hur mycket vi ändå har gemensamt.

Programmet med flera parallella spår samtidigt där man inte hinner gå på allt kan ses som ett övermåttigt smörgåsbord. Men det största värdet är mötena i pauserna med andra journalister med intresse för samma ämne man själv valt, för diskussioner om metoder och utbyte av kontaktoppgifter. Slående är den generösa hjälpsamheten som då uppstår. Efter konferensen har vi fått hjälp av flera personer ifrån konferensen att samla in uppgifter för ett internationellt grävprojekt. Det hade inte varit möjligt utan att först ha träffat dem fysiskt och byggt relationen på plats.

Vikten av samarbete är en röd tråd i konferensen. Och det utövade vi även på mikronivå. Vi är två gamla kollegor som tog sällskap under stora delar av resan vilket kan rekommenderas. Vi kunde planera resan ihop och hitta bra och prisvärda flygbiljetter och hotel. Dessutom diskuterade vi noggrant programmet i förväg så vi kunde hitta exakt det vi var intresserade av. Vi kunde dela på taxi och shuttles vilket sparade pengar och miljön. I en stad som Johannesburg med hög brottslighet var det dessutom en fördel att resa två och två av säkerhetsskäl.

Vi tackar för stipendiet som vidgat våra grävperspektiv och fördjupat våra kunskaper

Linda Kakuli och Erik Palm

Bifogar skannade kvitton och summering av kostnader.
Utgifter

Arlanda express 540 kr
Hotel 3250 Rand 2271 kr
Taxi 890 Rand 622 kr
Uber 250 Rand 175 kr
Flyg 6130 kr
Konferensavgift 280 dollar 2400 kr
Tot 12138